

Tőkés László: nyilatkozat a FUEN kolozsvári kongresszusa kapcsán

2017. 05. 22.

Az Európai Unió lakosságának mintegy tíz százalékát kitevő őshonos nemzeti kisebbségek, valamint a Románia népességének szintén közel tíz százalékát képező etnikai kisebbségek közösségében az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács örömmel üdvözli az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniójának (FUEN) most véget ért **62. kongresszusát**, nagyra értékelve annak áldásait és eredményeit.

A jeles esemény kapcsán a következőket tartjuk még szükségesnek elmondani.

1. **Kolozsvár** volt magyar alpolgármestere köszöntőbeszédében azt állította, hogy a FUEN most először tartotta kongresszusát **Erdélyben**. A valóság azonban az, hogy az európai kisebbségek ernyőszervezete már 1996 májusában a Romániához került magyar területek Erdélynek nevezett részén, nevezetesen **Temesváron** rendezte meg – akkori – **41. kongresszusát**.

2. A mostani kongresszuson méltó megemlékeznünk **Szócs Géza** volt RMDSZ-főtitkár, **Pillich László**, az RMDSZ volt FUEN-küldötte, valamint **Eva Maria Barki** ausztriai jogvédő azon érdeméről, hogy kiemelkedő szerepet játszottak magyar közképviselői és érdekvédelmi szervezetünknek a **FUEN** rendes tagjai közé való felvételében.

3. A FUEN mostani vezetősége iránti köszönet mellett utóbb is hálás köszönettel kell visszagondolnunk **Christoph Pan** dél-tiroli professzorra, a kisebbségi autonómia élharcosára, a FUEN akkori elnökére, akinek döntő szerepe volt abban, hogy az erdélyi magyar közösség hathatós támogatása céljából mi lehettünk a házigazdái a maga nemében páratlan és előzmény nélküli temesvári rendezvénynek.

4. Az RMDSZ elnöke kolozsvári beszédében a kemény hangú igazmondás hevületével állapította meg, hogy „a NATO-, majd az EU-csatlakozás idején tapasztalt **kisebbségbarát** román intézkedések kora lejárt, és **elkezdődött egy visszarendeződési folyamat**”. Sajnálattal érzékeljük, hogy az RMDSZ elöljárójának 21 évre volt szüksége ahhoz, hogy végre ráébredjen a romániai **kommunista** és **nacionalista visszarendeződés** mindennapi és folyamatos valóságára, amelyben közel három évtizede élünk adatik. Feltehetően a **neptuni paktum** bukaresti optikája téveszti meg romániai politikusunkat.

A jelen nyilatkozathoz mellékelem 1996. május 16-án elmondott temesvári beszédemet – egyebek mellett – a visszarendeződés tárgyában.

Végezetre jó vagy rossz mementóként hívom fel a figyelmet arra, hogy 1996-ban és most, az Úrnak 2017. esztendejében is ugyanaz a **Teodor Meleşcanu** tölti be a román kormány külügyminiszteri tisztségét.

Apropó: visszarendeződés. Az RMDSZ **zilahi kongresszusán** az önelégült tapsviharok közegében bizarr látvány volt a szervezet elnökének jobb és baloldalán együtt látni **Semjén Zsolt** magyar miniszterelnök-helyettest, valamint **Liviu Dragnea** román szocialista pártelnököt, a mi elnökünk

„bizalmasát”.

Mindettől függetlenül, a román országféltő politikusokat **Christoph Pan** szavaival nyugtathatjuk meg: „Az autonómia az elszakadás legjobb ellenszere.”

Nagyvárad, 2017. május 21.

Tótkés László

az EMNT elnöke

az RMDSZ volt tiszteletbeli elnöke

* * *

Az Európai Népcsoportok Föderatív Uniójának 41. kongresszusa

Temesvár, 1996. május 16-19.

Az autonómia az elszakadás legjobb ellenszere

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kedves Barátaim!

A mai nap nagy örömet és elégtételt jelent a romániai magyar nemzeti közösség számára. Alig három év telt el azóta, hogy az Európai Népcsoportok Föderatív Uniójának (FUEN) flensburgi kongresszusán a szervezet rendes tagjai sorába fogadta a Romániai Magyar Demokrata Szövetséget (RMDSZ) - és íme, máris bennünket ér az a kivételes megtiszteltetés, hogy országunkban, a nagy múltú Temesváron fogadhatjuk az európai kisebbségi népcsoportok jeles képviselőit, és lehetünk házigazdái a FUEN 41. kongresszusának.

Mindenekelőtt illesse köszönet Christoph Pann elnök urat és a FUEN határozathozóit eme megtiszteltetésért és azért a gyakorlati segítségért, melyet a helyszín pusztá kiválasztása által is a romániai magyarságnak és a többi romániai nemzeti kisebbségnek nyújtanak. A kongresszus jelenléte komoly támogatást jelent kisebbségi küzdelmeinkben.

Erről a helyről kívánok köszönetet mondani azoknak a munkatársainknak és elvbarátainknak is - köztük Szócs Géza volt RMDSZ-főtitkárnak, Pillich László volt FUEN-küldöttünknek és Eva Maria Barki bécsi ügyvédnőnek -, akik kiemelkedő szerepet játszottak abban, hogy a FUEN rendes tagjai közé felvett, és végül is elfogadta kongresszus tartására szóló meghívásunkat. Sajnálatosnak érzem, hogy Pillich László néhány nappal ezelőtt végérvényesen lemondott több éven át viselt FUEN-referensi megbízatásáról, másfelől pedig Barki asszonyt belépési és tartózkodási tilalom sújtja Romániában.

Harmadsorban azért mondok köszönetet, hogy előre nem látott bonyodalmak és hosszas huzavona után magam is üdvözölhetem a Tisztelt Kongresszust. Nem az RMDSZ tiszteletbeli elnökének minőségében, hanem sokkal inkább a temesvári református egyházközség volt lelkipásztoraként kívánok Önökhöz szólni.

Elsősorban 1989 „véres Karácsonyának” a maradandó emlékét szeretném felidézni és példáját

felmutatni. Itt, Temesváron, egyházam templomától, a magyar református hívek és a hozzájuk csatlakozó – többségükben román – polgárok elszánt ellenállásából indult el és bontakozott ki a romániai népfelkelés, mely a Ceaușescu-féle kommunista diktatúra megdöntéséhez vezetett. Azoknak a decemberi napoknak meghatározó jellemvonása volt a román nemzet és a többi nemzeti közösség közötti szoros összefogás, együttes fellépésük a közös és a nemzetiségi elnyomás ellen. A többnemzetiségű és sokvallású Temesvár az egész országnak és világnak példát mutatott a nemzeti türelemből és a vallási ökuméniából.

Szeretnék inkább ez alkalommal is kizárólag a nemzeti és vallási megbékélésről, az etnikumok közötti jó viszonyról beszélni. Annál is inkább, mivel az 1989-es fordulat óta Egyházunk szervezésében minden esztendőben interetnikus és ökumenikus rendezvényekre és értekezletre került sor – éppen Temesváron. Azonban nem tehetem.

A kommunista visszarendeződés - más szomszédos országokhoz hasonlóan - Romániában is megakasztotta a demokratikus átalakulást. Kénytelen vagyok továbbra is kisebbségi jogfosztásról beszélni. Annak az - egészében véve - háromnegyed évszázad óta tartó nacionalista elnyomó és asszimilációs politikának a változott formában történő folytatódásáról, mely az „egységes román nemzetállam” alkotmányos elve alapján az ország lakosságának a „homogenizációját” tűzte ki célul. Tovább tart az a nagynemzeti pánromán politikai kurzus, melynek eredményeképpen az utóbbi 75 év alatt a magyar nemzeti közösség számaránya Erdély területén 32%-ról 21%-ra (lélekszáma 1 663 000-ról 1 603 000 főre) csökkent, és a közel 800 ezres német népcsoport is alig százezresre olvadt - miközben a román nemzetiségű lakosság aránya a mesterséges asszimiláció és a betelepítési politika folytán 54%-ról 74%-ra (lélekszáma 2 829 000 főről 5 671 000 főre) ugrott. Míg 1920-ban az ország összlakosságának több mint 30%-a tartozott a nemzeti kisebbségekhez - ez az arány mára már 10% alá esett. Románia kisebbségi népességének sorvadása a nacionalista elnemzetietlenítő politika következtében jelenleg is tovább folytatódik.

Tisztelt Kongresszus! Összegyülekezésünk ünnepélyes hangulatát semmiképpen nem kívánom megrontani. Másfelől azonban kisebbségi viszonyaink lehangoló tényeit sem akarom elhallgatni vagy meghamisítani.

Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy Teodor Meleșcanu külügyminiszter úr személyesen kívánja köszönteni kongresszusunkat. Azonban az ő jelenléte sem feledtetheti azt a sajnálatos körülményt, hogy a hatalom jelen rendezvényünket, a Kisebbségi Tanács, valamint a Művelődési Minisztérium „masszív részvétele” révén kezdettől fogva igyekezett kisajátítani. A román kormányzat a külföld előtt ez alkalommal is azt akarja elhitetni, hogy milyen „demokratikusan és méltányosan igyekszik megoldani a nemzetiségi kérdést, s legfeljebb az ún. „szélsőséges” nacionalista erők akadályozzák ennek megvalósulását, következésképpen a kisebbségek elégedetlensége teljességgel alaptalan.

Bízunk benne, hogy a FUEN kongresszusát és nagyra becsült képviselőit nem tévesztik meg a Temesváron, illetve Romániában tapasztalt különféle félrevezető manipulációk. Igen reméljük, hogy nem esnek azon nyugati körök tévedésébe, akik jelenleg is ugyanazokat a hibákat hajlamosak elkövetni velünk kapcsolatban, mint Ceaușescu idejében.

A romániai magyar nemzeti közösség kisebbségi történelmének 75 éve alatt sohasem folyamodott erőszakhoz. Jogos és békés eszközökkel, a parlamenti demokrácia nyújtotta politikai keretek között, az európai normáknak és gyakorlatnak megfelelően kívánja tovább folytatni küzdelmét emberi és kollektív kisebbségi jogaiért, az Európában sok helyütt jól bevált különféle autonómia-formák meghonosítása érdekében.

Christoph Pann professzor múlt év novemberében tartott washingtoni beszédében helyesen állapította meg, hogy: „Az autonómia az elszakadás legjobb ellenszere.” Visszautasítva a román nacionalisták szeparatizmusra vagy éppenséggel szecesszióra vonatkozó megalapozatlan vádjait, ezúton is kérjük a román demokratikus erőket, nem kevésbé a FUEN Kongresszusát, hogy hathatósan támogassák magyar nemzeti közösségünk autonómia-törekvéseit. Meggyőződésünk, hogy egyedül a kisebbségi autonómia szavatolhatja jogainkat és megmaradásunkat, másfelől pedig ugyanez jelentheti az egyik legfőbb garanciáját térségünk békéjének, biztonságának és stabilitásának.

Isten áldása legyen a Kongresszus munkálatain!

Temesvár, 1996. május 16.

Tőkés László püspök

az RMDSZ tiszteletbeli elnöke